

Nr 277.

Av herr **Ekman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning.

I anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 180 angående bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning och därmed sammanhängande bestämmelser väckte jag under gårdagen motion nr 273, dagtecknad den 9 mars 1933.

Till närmare belysning av denna motion tillåter jag mig anföra följande:

Såsom i motionen framhållits innebär Kungl. Maj:ts förslag i prop. nr 180 *ett i hög grad skärpt vikariatsystem*.

Redan med nuvarande bestämmelser i domsagostadgan har detta vikariatsystem drivits alldeles för långt. Men än värre skulle förhållandet bliva, om de utav Kungl. Maj:t nu föreslagna bestämmelserna godkändes.

Hur arbetsfördelningen redan nu kan te sig i en större domsaga framgår av efterföljande tablå, uppgjord av nuvarande chefen för justitiedepartementet, dåvarande häradshövdingen *Schlyter* för den av honom på den tiden innehavda Askims m. fl. härads domsaga för hösten 1927.

I domsagan voro, såsom synes, år 1927 anställda icke mindre än 12 biträden. Av de allmänna tingssammanträdena förrättades *mer än hälften* av tingssittande unga notarier. Alla inskrivningsärenden $\frac{4}{10}$ — $\frac{20}{12}$ (lagfarter, in-teckningar m. m.) sköttes av vikarier. Alla tremansting, liksom utfärdandet av gravationsbevis sköttes av vikarier. De viktiga ägodelningsärendena sköttes halva tiden av unga vikarier o. s. v.

Det är detta *vikariesystem* som nu föreslås ytterligare *utökat*.

De »större» civila och kriminella målen skulle fortfarande förbehållas åt häradshövdingen, men arbetet i övrigt i ökad utsträckning överlätas på vikarier. Härvid är att märka, att i domsagorna på landet sådana »större» civila och kriminella mål äro ganska sparsamt förekommande. Sättes gränsen så som i kungl. prop. skett, torde i regel ej mer än några få, kanske 5 å 6 sådana mål, årligen förekomma. I domsagorna närmast inpå de största städerna äro de givetvis något flera.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle den största delen av arbetet i domsagorna och därtill den del, som för den bofasta och laglydiga befolkningen har den största betydelsen för deras dagliga liv — deras lagfarter, in-teckningar, bo-uppteckningar, arv, förmynderskap m. m. — undandragas häradshövdingens handläggning och uppdragas åt unga, mer eller mindre oerfarna extraordinarier, vilka i en ständigt växlande ström passera domsagorna utan att där någon längre tid kvarstanna.

Till vilket oerhört missbruk detta vikariatsystem redan lett inses utan vidare därav, att i Askimsdomsagan, där, såsom nämnts, efter tillkomsten av

Förslag till arbetsordning för Askims

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Allmänna tings- samman- träden	Rann- sak- ningar	Ägo- del- nings- ärenden	Syne- rätts- ärenden	Uppl. av Nya fast- böc- kerna	Gransk- ning av int.- böc- kerna	Mölnadal	Fastighetsregister Jordregister		
								Älvs- borgs muni- cipsam- hälle	Frö- lunda	Styrsö
Häradshövding Schlyter	30/8, 6/9, 13/9, 20/9, 16/11, 20/11, 13/12, 20/12	30/8-31/12	1/10-30/11	30/8-31/12	30/8-31/12	—	—	—	—	—
Nordlund	—	—	—	—	—	30/8-31/12	—	—	—	30/8-31/12
Ullman	—	—	—	—	—	—	30/8-31/12	30/8-31/12	—	—
Pehr Gyllenhammar .	27/9, 11/10, 26/10, 6/11, 22/11, 6/12	—	1/12-31/12	—	Biträder	—	—	—	30/8-31/12	—
Heuman	4/10, 18/10, 1/11	—	30/8-30/9	—	—	—	—	—	—	—
Spångberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kihlman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alexandersson . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bomgren	—	—	—	—	Biträder	—	—	—	—	—
Holmqvist	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kilander	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elfving	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Biträder
Gustaf Gyllenhammar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

nu gällande domsagestadga 12 biträden (år 1927) voro anställda, förut erfordrats allenast 3 biträden. År 1898 voro i domsagan anställda, förutom häradshövdingen, 3 e. o. notaries, år 1908 likaledes 3 e. o. notaries samt år 1918 (då domsagan räknade ett större invånarantal än nu) likaså 3 e. o. notaries. År 1927 var som sagt antalet biträden 12, vartill kan räknas även ett tillfälligt biträde för fastighetsregistret.

Enligt kungl. prop. skall nu i vissa domsagor införas ytterligare en befattningshavare, benämnd *sekreterare*, och meningen synes vara att dylika sekreterare efter hand skola anställas i alla domsagor. Möjligen kommer i sådant fall antalet andra biträden att i motsvarande mån minskas; men säkerligen blir sekreterarens avlöning väsentligt högre än en förste eller andre notaries.

Vad de ungas »tingssittning» beträffar, så innebär den ingen fara för rättsskipningen, om ock givetvis oerfarenheten någon gång kan giva ett mindre tillfredsställande resultat. Ändringsprocenten var dock år 1924 (senare siffror äro för mig ej nu tillgängliga) beträffande samtliga domsagor under

domsaga 30 augusti—31 december 1927.

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Inskrivningsdomare	Tre-mans-tings-ärenden och gravationsbevis	Konkursdomare	Gravationsbevis			Hisings och Säv- dals härad	Doma- reäm- betet i övrigt	Förste notarie	Andre notarie	Ledn- arbete	Kom- missio- när och för- under- sökare	Tjänst- gör i hovrätt
Möln- dals stad	Frö- lunda socken	Askims härad i övrigt										
—	—	—	—	—	—	—	80/8-31/19	—	—	—	—	—
30/8-31/12	Inskr.- ärenden 4/10-30/12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	Fri	—	—	—	—
—	—	80/8-15/11	80/8-15/11	—	—	—	—	—	80/8-15/11	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30/8-31/12
—	30/8	16/11-31/12	16/11-31/12	—	—	—	—	30/8-15/9	30/8-15/9 16/11-31/12	—	—	16/9-15/11
—	6/9, 27/9, 11/10, 1/11	—	—	—	30/8-15/11	30/8-15/11	—	16/8-15/11	16/8-15/11	—	30/8-15/9	16/11-31/12
—	13/9-25/10 8/11-29/11	—	—	30/8-31/12	—	—	—	16/11-31/12	16/11-31/12	80/8-15/9	16/8-15/11	—
—	20/8-18/10	—	—	—	—	—	—	—	—	30/8-31/10	—	1/11-31/12
—	15/11-6/12	—	—	—	—	16/11-31/12	—	—	—	16/8-15/11	16/11-31/12	—
—	22/11-13/12	—	—	—	16/11-31/12	—	—	—	—	1/11-31/12	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16/11-31/12	—	—

Göta hovrätt i *civila vädjade mål* för ordinarie underdomare 44.4 %, för vice häradshövding 35.9 % samt för annan icke ordinarie domare 43.6 % och i *civila och kriminella besvärsmål* för ordinarie domare 36.9 %, för vice häradshövding 40.6 % samt för annan icke ordinarie domare 40.4 %. Siffrorna är icke ogynnsamma för de unga tingssittande notarierna, beroende givetvis på, att de särskilt lägga sig vinn om ett gynnsamt resultat, då deras framtid till stor del hänger på, huru deras tingssittning utfaller.

På grund av vad jag sålunda och i den av mig under gårdagen väckta motionen anfört yrkar jag,

att riksdagen ville bifalla den av mig i min motion nr 273 gjorda hemställan.

Stockholm den 11 mars 1933.

K. J. Ekman.

